

VIINA- POLIISI

Hannu Pasanen
trokarijahdissa

Simo Rantalainen

JOHNNY
Kniga

VIINA- POLIISI

Hannu Pasanen
trokarijahdissa

Simo Rantalainen

JOHNNY
Kniga
HELSINKI

Ensimmäinen painos

© Simo Rantalainen, Hannu Pasanen ja Johnny Kniga 2026

Kirjassa on lainattu "Punakaartin marssin" sanoitusta
(säv. trad., san. tuntematon).

Kuvaliitteiden kuvat ja dokumentit Hannu Pasasen arkistosta,
ellei toisin mainita.

Johnny Kniga
An imprint of Werner Söderström Ltd
Lönrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN: 978-952-362-258-6

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut: tuotevastuu@kniga.fi

85 § Joka luvottomasti myy tai muutoin korvausta tahi hyvitystä vastaan luovuttaa taikka luvottomasti välittää, kaupaksi tarjoaa tai kaupan pitää alkoholijuomaa tai väkiviinaa, tuomittakoon alkoholipitoisen aineen myynnistä sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.

86 § Joka luvottomasti pitää hallussaan tai kuljettaa tahi yrittää kuljettaa alkoholijuomaa tai väkiviinaa, rangaistakoon sakolla tai vankeudella enintään kahdeksi vuodeksi.

87 § Joka ottaa edellä tarkoitettun rikollisen toiminnan tai sen rahoittamisen ammatikseen tai tavakseen, tuomittakoon vankeuteen vähintään kuudeksi kuukaudeksi sekä jos asianhaarat ovat erittäin raskauttavat, menettämään kansalaisluottamuksensa.

Junno Pekkala: *Uusi alkoholilainsäädäntö* (1970)

Sisällys

Prologi	9
1. Poliisi K-kaupan portsarina	13
2. Viinaryhmän synty	18
3. Malmin viinakuningattaren nakitus	25
4. Lyydia-mummon tuomio	29
5. Sven Tuuva -efekti	35
6. Luodinreikiä ilmassa	45
7. Surutta poliisin kimppuun	54
8. Haulikkosilmä-Vottonen	65
9. Poliisi saa Morasta selkään ja trokari ilmiantaa itsensä	73
10. Pillupoliisia tuuraamassa	87
11. Kuningattaresta vasikaksi	99
12. Trokari pilkillä ja toinen sammuneena haudassa	108
13. Nelipyöräinen viinatehdas	116
14. Puotinharjun putsausta	130
15. Tapanilan torpedot	140
16. Puoskari palaa	152
17. "Avatkaa ovi, minun on päästävä valtiopäiville!"	161
18. Komisariot sekoilevat urakalla	175
19. Hannu Karpo hyppää kehiin	181

20. Vuoden poliisin seikkailut	190
21. Kiväärillä poliisilaitoksen ikkunasta	199
22. Kontulan kurinpalautus	210
23. Ammun melkein naapurini	226
24. Vaiteliaat kuulusteltavat	241
25. Alkoholilain asiantuntijana	249
26. Kannelmäki kontalleen	259
27. Alkon asiakkaita puhalluttamassa	268
28. Totuus Mikkelin panttivankidraaman ampumakäskystä	280
29. Ikonien salaisuus	285
30. Sankareita vai luusereita?	294
31. Heinänpöyhin murjoo jalat	304
32. Sikoja Taiteiden yössä	315
33. Riskiryhmä	328
Epilogi	345
Hannu Pasasen kiitokset	347
Simon loppusanat	350
Hannu muiden silmin	355
Hannu Pasasen muistio ”Viinapoliisin näkökulma”	373

Prologi

Oli kaunis keväinen perjantain iltapäivä toukokuun lopulla 1972. Kävelimme ylikomisario Eero Plantingin kanssa ryhdikkäinä kohti Malmintoria. Tunsin olevani täynnä virkaintoa. Kohteenamme oli pahamaineinen paikallinen baari. Räkälä nimeltään Milaka.

Astuimme rehvakkaasti ja näyttävästi saluunan ovista isoon hallimaiseen tilaan, pitkän tiskin päätyyn. Baarissa vallitseva tilanne lävähti päälle.

Olimme saapuneet Malmin kostean viinamaineen lähtösijoille. Plantingin ennakkotiedustelun perusteella olimme oikeassa paikassa. Baari tunnettiin alamaailman kokoontumispaikkana, ja siellä rikottiin toistuvasti anniskelulakia. Pöytiä oli parisenkymmentä sikin sokin, asiakkaita viitisenkymmentä, suurin osa enemmän tai vähemmän juovuksissa. Lähinnä miehiä, mutta myös naisia. Valkolaisia ja mustalaisia.

Ennen vanhaan romanit eivät hyväksyneet, että poliisi käytti heistä nimitystä romani. Jos erehtyi kuulusteltavaa kutsumaan romaniksi, tuli heti kipakkaa palautetta.

– Hai kuuleha sie kaaje petsko, myö oomma mustalaisii eikä mittää rommaanei tai aapisii joita luetaa!

Siksi puhun tässäkin, entisiin aikoihin sijoittuvassa tarinassa mustalaisista.

Humalaiset kännikalat lipittivät keskiolutta kaksin käsin täysin anniskelulain vastaisesti kaikissa pöydissä.

Nuori mustalaismies soitti hienosti kitaraa, ja toinen lauloi ”Vangin toivetta”. Hälinä oli kova ja tupakansavu leijaili sakeana. Meno oli kuin Villissä lännessä tai Rion karnevaaleissa.

– Ei taideta olla Kaanaan häissä, totesin Plantingille metelin keskellä.

Olimme pukeutuneet sen ajan poliisien virkapukuun. Päällä meillä oli asetakit, saappaat, saapashousut, rähinäremmit ja valkoiset koppalakit mustan lipan kera. Varustuksena olivat virka-aseet, pamput ja käsiraudat.

Ällistelimme aikamme tiskillä, eikä kukaan kiinnittänyt meihin sen kummempaa huomiota. Sitten läheisestä pöydästä sanaakaan sanomatta yksi mies nousi ylös ja huitaisi yhtäkkiä koppalakin Plantingin pästä lattialle. Syntyi naurunremakka. Pienikokoinen ja hintelä Planting ei ollut virkapuvussa mikään vakuuttava ilmestys, mutta poliisi kuitenkin. Tämä oli minulle, nuorelle konstaapelille liikaa, ja päässäni nakshti.

– Anna lakin olla! tokaisin komisariolle.

Vedin salamannopeasti ”nokialaisen nuorisovalvojan” vyöltäni ja tempaisin saman tien pampulla voimakkaan ja napakan iskun viereiseen pöytään. Kaljapullot ja tuopit lentelivät ja osa särkyi lattialle. Koko kapakka hiljeni kuin taika-iskusta ja äimisteli tapahtunutta.

Osoitin miestä pampulla ja käskytin tiukasti:

– Nosta lakki ja anna pomolle! Muuten saat maistaa patukkaa urakalla, senkin rotta!

Mies noudatti käskyäni mukisematta. Kapakkaporukka hämmästeli tapahtumien kulkua, ja raivoni kasvoi entisestään.

– Perkele! Minä olen Malmin uusi šeriffi ja takaan sen, että täällä tulee meno muuttumaan. Tällainen peli ei enää

vetele, että eletään kuin pellossa ja hypitään virkavallan silmille, jatkoin kovaäänistä saarnaani.

Asiakkaat tuijottivat minua kuin heikkopäistä, mutta olin vasta pääsemässä vauhtiin.

– Rikollisten ja väkivaltaisten kannikalojen paikka on Kattajanokalla tai Sörkässä. Siellä on vapaita vankisellejä odottamassa, niin pääsette kaikki lukemaan tiilenpäitä, huusin naamarivosta väristen. – Tuliko asia nyt kaikille varmasti selväksi?

Kynnelle kykenevä porukka alkoi hiljalleen hiippailla ovelle ja edelleen ulos. Heikkokuntoisimpia, häiriköitä ja lähes jalattomia varten tilasimme majan, joka veisi heidät juoppoputkan pahnoille.

Baaritiskin toisessa päädyssä, kassakoneen takana, istui korkealla jakkaralla tummahko noin viisikymppinen, tiukka-ilmeinen ja tukeva nainen. Ensisilmäyksellä tuli mieleen, että matamilla on kapakan avaimet hallussaan kuin itämaisella bordellin parittajaemännällä.

Nainen katsoi meidän suuntaamme kiukkua puhkuen.

– Eivät täällä poliisit ennen ole riehuneet ja paikkoja rikoneet, hän ihmetteli närkästyneesti.

– No jo oli aikakin! Kuka olet ja mitä täällä teet?

– Olen Eila Huuska ja pidän tätä baaria.

– On niitä vapaita sellejä sinullekin niin että tiilenpäät vilisevät silmissä! ärähdin.

Jyrkkien asenteiden vuoksi keskustelu alkoholin myynnistä humalaisille oli vaivalloista. Huuska kyllä myönsi saaneensa alkoholitarkastajilta kirjallisen varoituksen lain rikkomisesta. Luin hänelle lakia kirjaimellisesti.

Käskystämme Huuska sulki kapakan. Majapartio kuljetti hänet poliisikamarille. Kuulusteluissa Huuska myönsi rikkomensa keskiolutlakia myymällä tuotetta jatkuvasti päihtyneille asiakkaille.

Tähdensin kuulusteluissa, että tulee tupenrapinat jollei meno Milakassa tule muuttumaan. Paasasin tästä hänelle pitkällä kaavalla.

Kuulustelujen jälkeen Huuska vapautettiin. Anniskelurikkomuksista hänelle rapsautettiin tuntuva sakkorangaistus.

Kun puhuin Plantingin kanssa ensikosketuksestani Milakaan, hän oli enemmän kuin häkeltynyt ja ihmetteli toimintaani baarissa.

– Minkä ihmeen kohtauksen sinä oikein sait? En minä nyt sentään ihan tuollaista sinulta odottanut, hän päivitteli.

Selitin Plantingille rauhallisesti toimintani motiiveja.

– Tätä vartenhan minut on palkattu, kerroin hänelle.

– Kun havaitaan lainvastaista toimintaa, on siihen puututtava. Lain mukaan pitää palauttaa järjestys ja asettaa rikkojat syytteeseen!

– Näinhän se kyllä taitaa mennä, mietiskeli Planting.

Hän määräsi lääninhallituksen alkoholitarkastajan luvalla, että Milaka suljetaan kahdeksi viikoksi holtittoman toiminnan ja alkoholilain rikkomisen seurauksena.

Otin tietoisien riskien kun menimme Milakaan, sillä tiesimme kyseisen kapakan Malmin alamaailman kokoontumis- ja oleskelupaikaksi.

Ärhäkkä ja kovaotteinen puuttuminen lain rikkomuksiin ei ole ammattirikollisten mieleen, ja siinä joutuu helposti merkatun miehen asemaan. Tämä aiheutti minulle jatkuvaa varuillaan olemista myöhempien vuosien poliisintoimissani.

1. Poliisi K-kaupan portsarina

Ensimmäinen oppitunti alkoholilaista Ylikomisario laskee minut irti

Ensi kosketukseni alkoholilain noudattamiseen ja sen valvontaan sain eräänä kesäaamuna vuonna 1969. Olin Malmin poliisiasemalla konstaapeli Lauri Ali-Jaakkolan apupäivystäjänä, kun ylikomisario Planting ryntäsi yläkerroksista tuohuneena luoksemme.

– Kuka hullu poliisimies koheltaa Kontulan ostarilla?

– Ville Orell on valvomassa K-Market Kotikonnun avajaisia, Ali-Jaakkola raportoi.

– Pitihän se arvata, Planting ähkäisi.

Ylikonstaapeli Orellin maine oli kiirinyt päällystönkin korviin. Hän oli kerran osallistunut painin poliisien SM-kisoihin. Kisojen jälkeen nuoremmat kollegat olivat tiedustelleet, miten oli mennyt.

– Perkele, ei kukaan niistä pelkureista uskaltanut minun kanssani painia! Heittivät minut ulos ilman ottelua.

Myöhemmin kävi ilmi, että Orell oli ensimmäisessä koitoksessaan jäänyt pahasti alakynteeseen nuorempaa ja kova-kuntoisempaa raskaansarjan poliisia vastaan. Hermot olivat pettäneet, ja hän oli purrut vastustajaa korvasta.

Hän teki siis jo silloin Mike Tysonit. Orell oli diskattu ja tosiaankin heitetty ulos kisapaikalta. Lennokkaista tarinoistaan tunnettu Orell kehuskeli nuoremmille myös rahaasioillaan.

– Saatana, pankinjohtajakin soitti tuossa eräänä päivänä ja kertoi minulla olevan niin paljon rahaa pankin hallussa, että joutuvat rakentamaan pian toisen holvin!

Kuultuaan Orellin olevan asialla Planting käski etsiä ensimmäisen vapaan Volgan, ja niin lähdettiin kiidättämään kohti Kontulaa. Planting kertoi pelkääjän paikalla istuessaan kauppiaan soittaneen. Kaupan ovella seisoi kuulemma joku jättimäinen kahjo poliisi, joka ei päästänyt asiakkaita sisään.

Menimme ostarin keskustaan, missä oli hälisevää ja hermostunutta väkeä kuin meren mutaa.

Kaupan ovet olivat auki, ja niiden edessä seisoi kädet levällään Orell. Hän oli yli parimetrinen ja reilusti yli satakiloisena vaikuttava ilmestys.

Hivuttauduimme Plantingin kanssa väkijoukon läpi Orellin puheille. Villen vakuuttavuutta lisäsi rennosti takaraivolla kallellaan ollut suikkalakki.

Hän hoki ihmettelevälle väkijoukolle suureen ääneen:

– Tähän kauppaan pääsee sisälle vain minun kuolleen ruumiini yli!

– Mitä ihmettä sinä täällä oikein touhuat? Planting tiukasi.

– Olipa hyvä kun sain tänne apuvoimia, Orell tokaisi meidät nähtyään.

Orell kertoi leveään tyyliinsä, että tapahtuisi pahemman laatuinen rikos, jos hän laskisi ihmiset kauppaan. Hyllyt kun notkuivat keskiolutta ja täysiiä koreja oli pilvin pimein.

– Tällainen peli ei vetele! hän paahtoi tohkeissaan.

Kävi ilmi, ettei kauppias ollut pystynyt esittämään Orellille keskioluen myyntiin myönnettyä lupaa. Hän ei ollut ehtinyt hakea asiakirjoja lääninhallituksesta. Planting ratkaisi kuitenkin asian nopeasti.

Hän soitti lupia myöntävälle taholle. Sieltä vahvistettiin, että lupa oli myönnetty. Heidän puolestaan keskiolutta voitiin myydä.

Kuultuaan asiasta Orell oli edelleen tyytymätön ja jankutti, että poliisille oli vaadittaessa esitettävä myyntilupa. Planting pehmitti Orellia ja kehui tämän toimineen aivan oikein.

– Eiköhän me nyt kuitenkin päästetä Ville asiakkaat sisään vai mitä? Planting sovitteli.

Lopulta Orell antoi periksi ja tokaisi mieleenpainuvasti:

– Tänne tultiin sitten oikein miehissä lakia rikkomaan!

Olin saanut ensimmäisen käytännön oppituntini poliisina alkoholilain noudattamisesta.

* * *

Kun tulin Malmin poliisilaitokselle keväällä 1967, toimin ensin järjestyspoliisin kuulustelijana. Tutkin muun muassa kolareita, koiranpuremia, polkupyörävarkauksia ja pahoinpitelyitä. Minulla oli hyllyt täynnä mappeja ja pöytä täynnä juttuja. Lisää tuli jatkuvalla syötöllä.

Nuorekas ja touhukas Eero Planting tuli Malmin poliisi-piirin uudeksi päälliköksi vuonna 1968. Hän sai aikaiseksi myönteisiä tuulia piirin vanhoillisiin ja jämähtäneisiin toimintatapoihin.

Planting oli ilmeisesti kiinnittänyt myös minun ahkeruuteeni ja asenteeseeni huomiota. Keväällä 1972 Planting tuli yllättäen puheilleni ja kertoi, että hänelle sataa jatkuvasti valituksia huonosta järjestyksestä Malmin keskustassa ja torilla.

Asukkaat valittivat kaljakuppiloista, viinatrokareista ja näiden aiheuttamasta ympärivuorokautisesta häiriöstä.

– Näistä asioista Malmi on maankuulu, vahvistin hänelle.

– Sanontaan kuuluu, että Malmin Alko on auki 24/7 ilman ruokatuntia, lisäksi.

Keskustelumme jälkeen Planting ehdotti, että lähtisimme kävelyretkelle Malmintorille ja kaljakuppiloihin nähdäksemme siellä vallitsevan tilanteen.

Malmilla puhuttiin ja kaupunginosa tunnettiin jo 1950-luvulla viinatrokareista. Kansan keskuudessa kiersi klassinen sanonta: ”Malmi, mustalaiset ja pimeä pullo.”

Malmintori oli tuohon aikaan ilmeeltään ja toiminnaltaan hyvin askeettinen, suorastaan ankea ja pelottava. Paikka oli kuin *Hyvät, pahat ja rumat*- tai *Muutaman dollarin tähden*-elokuvien kulissiaukiot.

Torialue oli noin 150 metriä pitkä ja 50 metriä leveä mukulakivillä päällystetty alue. Sinne ei ollut korkokengillä asiaa. Kontio-kumisaapas oli paras jalkinevarustus. Mitään toreille ominaista myyntitoimintaa siellä ei ollut. Kunnan kansalaiset kiersivät sen kaukaa, ja joutoväki piti sitä omana olohuoneenaan.

Torin keskellä oli pieni yleinen käymäläkoppero, josta lemusi karmaiseva haju torialueelle. Käymälää käyttivät lähinnä juopot ryyppypaikkana ja lestinheittäjät myyntipaikkana.

Torin toinen pää oli avoin päärataan saakka, ja toisessa päädyssä Malminraitin varrella tönöttivät monenkirjavat räyhäiset puutalot mikä minnekin päin kallellaan.

Noissa taloissa sijaitsivat Malmin Kino ja Milaka-baari. Kävelyretkemme päättyi juuri Milakaan, jossa minä julistauduin kylän uudeksi šeriffiksi.

Vuonna 1969 keskioluen myynti oli vapautunut myös niin sanottuihin kansankuppiloihin. Osoitteessa Malminraitti 2 sijainneella Milakalla oli keskeinen merkitys kaljanjanoisille ja sitä myötä viinatrokareille.

Isokokoinen tummanharmahtava puutalo kaipasi päällepäin katsottuna kunnostusta ja maalia. Sisäänkäynti oli ankeailmeinen, eikä houkutellut suojiinsa tavallista kadun tallaajaa. Pikemminkin päinvastoin.

Hyvin askeettisissa puitteissa sijaitsi noin sadan neliömetrin asiakastila, missä oli parikymmentä pöytää sikin soikin. Yleisilme oli nuhrainen ja hyvinkin sekava. Baaritiski oli usean metrin mittainen.

Sen takana sijaitsivat keittiö- ja varastotilat. Tupakan pinttynyt haju oli tarttunut tukevasti kaikkialle. Puitteet suorastaan vetivät puoleensa juoppoporukkaa, pimeän lestin heittäjiä, alamaailmaa ja joutoväkeä.

Pari päivää kiertueemme jälkeen Planting tuli uudestaan puheilleni. Hän kertoi edelleen olevansa huolissaan Malmilla rehottavasta epäjärjestyksestä ja kyllästyneensä sen aiheuttaneeseen viinan salakauppaan.

– Kyllä sinut nyt pitää päästää irti! Siivoa Malmi viinatrokareista ja roskaväestä! kuului komento. – Tyhjennä pöytäsi, putsaa juttumappisi ja ala töihin, Planting käski.

Hän oli niin innostunut, että varmistin kuulemani:

– Oikeinko Malmilla aloittaisin rosvosodan?

Planting myönsi ja nyökkäsi päätään.

– Noh, olenhan minä laskuvarjojääkäriä saanut armeijan parhaan sissikoulutuksen, kehaisin hänelle nuoren miehen vakuuttavuudella. Koska Planting vakuutti seisovansa toimieni takana keinoja kaihtamatta joka käänteessä, lupasin aloittaa sodan viinatrokareita vastaan.

2. Viinaryhmän synty

Puhdistusoperaation alkutäräys Synninpesä

Lopetin järjestyspoliisin kuulustelijan työt kesällä 1972. Työpöytä ja mapit olivat tyhjätkä kuukaudessa. Sain vapaat kädet ammattimaisen alkoholin salakaupan kitkemiseksi. Tehoryhmään sain avukseni Björn ”Nalle” Ahlroosin ja Kalle Parviaisen. Parivaljakko oli jo kymmenisen vuotta ”polttanut” viinanmyyjiä Malmin poliisipiirin alueella.

Miehet tekivät niin sanottuja yhden pullon juttuja: Myyjä ja ostaja otettiin heti havaintojen perusteella kiinni. Juttu raastupaan ja myyjälle sakkorangaistus. Vaivatonta, simpeliä ja selväpiirteistä toimintaa, joiden tulokset eivät juuri näkyneet katukuvassa tai yleisessä järjestyksessä.

Eittämättä myyjät olivat ammattirikollisia, mutta näin oli toimittu iät ja ajat sen paremmin asiaan puuttumatta. Yhden pullon jutuihin oli pitkä matka ammattimaisen rikollisuuden ja pitkään jatkuneen viinan salakaupan kitkemiseen.

Kerta toisensa jälkeen tuntui siltä, että kovempien tuomioiden saaminen ammattitrokareille oli lähes mahdollista.

– Viinat on yleensä kiinniottotilanteessa juotu ja tyhjätkä pullot menneet kiertoon, Nalle ja Kalle valittivat kuin yhdestä suusta.

Nalle oli Malmin poliisipiirin ylikonstaapeli ja ”vääpeli”. Päätöinään hänellä olivat työvuorojen listaaminen sekä

tarvikkeiden ja kaluston hankinta ja huolto. Kalle puolestaan oli vanhempi konstaapeli, jonka päätehtävänä oli Helsingin poliisilaitoksen palveluskoirien koulutus. Yhden pullon jutut olivat olleet heille sivuhommia.

Molemmat miehet olivat tulleet minulle tutuiksi vuosien varrella, kun työskentelimme saman katon alla.

Nalle oli viisikymppinen charmikas ja rauhallisen käytöksen omaava herrasmies. Vanhempien virkaveljien puheet viittasivat naistenmieheen. Sota-aikana, alle parikymppisenä nuorukaisena, Nalle kuulemma hoiti Puistolan ja Tapanilan naiset, kun miehet olivat rintamalla.

Nallen katseesta, ilmeistä ja olemuksesta paljastui ajan myötä hänen naisiin kohdistunut kiinnostuksensa.

Hän omasi täysin häpeilemättömän katseen kohdatessaan naisen. Nallen pää kääntyi vasemmalle, leuka laskeutui alemmas ja kuuluisa katse tuli silmäkulmien alta. Silmien tapitus oli herkeämätöntä ja sai naiset hämmentyneiksi ja vaivautuneiksi.

Kerran tämä kostautui työkeikalla, kun menimme Nallen kanssa kotietsinnälle ja kiinniottoihin Laajasaloon. Vanhasa talossa asuivat iäkäs mustalaismies Manne Hagert ja hänen valkolainen nuorikkonsa Kaarina.

Kun menimme sisään, Kaarina makasi tuvan laverisängyssä ylävartalo paljaana vain peitto päällään. Nalle seisahti rauhallisesti sängyn viereen ja tuttu katse tuli esiin.

Yhtäkkiä Kaarina potki peiton päältä ja makasi aivan ilkosillaan. Nalle ei hievahtanutkaan, ja tuijotus jatkui. Salamanopeasti Kaarina otti laverin laidoista kiinni ja läväytti yllättäen kovan potkun Nallen kulkusille.

– Saatanan petsko! hän huusi kurkku suorana käyttäen romanikielen sanaa poliisille. – Olet jo tarpeeksi kauan minua silmilläs pannut!

Tuskissaan Nalle taipui kumaraan ja piteli kaksin käsin kiinni alavatsastaan. Kun pääsimme laitokselle, halusin auttaa Nallea.

– Totta kai teet tapahtuneesta rikosilmoituksen, ehdotin hänelle. – Mielelläni todistan käräjillä Kaarinan puolesta, miten silmilläsi häntä panit.

Ei tehnyt Nalle rikosilmoitusta.

Kalle taasen oli Nalle muutaman vuoden vanhempi sutki savolaismies, ulkonäköä ja leukaperiä myöten. Itseironisesti Kalle kuvaili ulkonäköään:

– Naamani on kuin sekatarakaupan näyteikkuna.

Kalle oli tullut 16-vuotiaana töihin Helsinkiin Paasi-vaaran margariinitehtaalle Sörnäisiin. Nuoren pojan tehtävänä oli vastaanottaa margariinin valmistukseen tarvittavia raaka-aineita. Leveiden savolaispuheiden edetessä näitä olivat kaikki hiiriä ja lepakoita isommat kuolleet eläimet, jotka Kallen mukaan olivat osin mädäntyneitä.

Kaikki kelpasi tehtaalle: rotat, kissat, koirat, kanit, koti- ja riistaeläimet. Samoin raaka-aineiksi kelpasivat lättähattu-
junien ruhjomat eläimet, jotka eivät kelvanneet ihmisravinnoksi. Seassa saattoi olla jopa junan alle jääneiden ihmisten ruumiinosia.

Kaikki keitettiin isoissa padoissa ja jäädytettiin. Pintaan nousut rasva siivilöitiin ja siitä valmistettiin margariinia ihmisten leivän päälle ja ruuanlaittoon. Margariinin merkki oli Suvikulta.

Tästä sukeutui kansan suuhun sananpars: ”Ennen pantiin raadot multa, nyt niistä tehdään Paasivaaran Suvikultaa!”

Aika velikultia nämä tehokkaiksi poliiseiksi osoittautuneet vanhemmat virkaveljet. Edessä oli kiintoisa työsaika Suomen ensimmäisessä viinaryhmässä. Yhteistoimintamme oli saumatonta, kun kiinniotot ja kotietsinnät olivat tähtäimessä.

* * *

Koska olin saanut uuden viinaryhmän vetovastuun, aloin heti selvittää, miten meidän tulisi toimia ja mitä tarvittaisiin näytöksi, että rangaistukset saataisiin langetettua ammattimaisesta alkoholin salakaupasta.

Yksiselitteistä lakipykälää tai säännöksiä ei ollut, ja rangaistukset olivat tuomioistuinten harkinnassa. Tulkinat muodostuivat salakaupan määrästä, myyntiajasta ja siitä, että toiminnasta piti tulla olennainen osa elantoon tarvittavista varoista.

Mutta ei poliisikuntakaan ymmärtänyt, mitä ammattimainen alkoholin salakauppa lakitekstissä tarkoittaa. Lakia ei siis osattu tulkita tehokkaasti.

Ymmärsin villakoiran ytimen, eli mitä ammattimaisen rikoksen näyttöön tarvittiin. Silloin aloitimme kollegoiden kanssa salakaupan systemaattisen postauksen.

Olin jo aiemmissa työtehtävissäni oppinut tuntemaan Malmin kokopäiväjuopot ja joutoväen. Lisäksi rengit ja ostajat erottuivat katukuvasta helposti.

Ostajat olivat reppanan ja hukassa olevan näköisiä. Laitapuolen kulkijoita, joiden oli saatava viinansa. He kuljeskelivat päämäärättömästi viinantuskassaan. Kärsivät siis vieroitusoireista.

Rengit olivat rauhallisia tyypejä. He asettuivat omiin asemiinsa, yleensä aina samoihin paikkoihin. Rengit toimivat trokareiden juoksupoikina mutta myivät silloin tällöin itsekin pimeitä lestejä.

Viinanmyyjät, siis pääjehut eli trokarit olivat sosiaalisia ja helposti lähestyttäviä. He liikkuivat aina yksin. Ostajat taas liikkuivat kahden tai kolmen hengen ryhmissä ja sumplasivat rahojensa kanssa eli keräsivät pottia.

Viinatrokarien kauhun värikkäät muistelmat.

Nuori ja hullunrohkea Hannu Pasanen valjastettiin 1970-luvun alussa kitkemään ammattimaista alkoholin salakauppaa Helsingissä.

Hän julistautui »kylän uudeksi seriffiksi» ja kohtasi urallaan koko ammattimaisen rikollisuuden kirjon.

Pasasesta kehkeytyi trokarien kauhu, ja hänen päästään luvattiin useita palkkioita. Suuren yleisön tietoisuuteen hän nousi tv-legendana Hannu Karpon ohjelmissa.

Värikkäissä muistelmissaan Pasanen kertoo suorasukaiseen ja peittelemättömään tyyliinsä urastaan viinapoliisina mutta myös liikkumisestaan lain harmaalla alueella ja kah-nauksistaan esimiesten kanssa.

	
www.johnnykniga.fi	30.16 978-952-362-258-6